

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/29/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206609
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8513206609.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatory Simkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6C/246/2013-57 zo dňa 03.11.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu.

Vyslovil, že žalovanej nepriznáva náhradu trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa čl. 46 ods. 3; 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, §§ 3 ods. 1; 4 ods. 1 písm. a); 9 ods. 1, 2; 15 ods. 1; 15a; 16 ods. 1, 4; 17 ods. 1 až 3; 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, §§ 41 ods. 2 písm. c), d); 44 ods. 1, 2; 243 ods. 1 Exekučného poriadku.

Konštatoval, že podľa § 15a, § 16 ods. 4 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, podmienkou na uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je písomná žiadosť poškodeného o predbežné prerokovanie nároku. Z vyjadrenia žalovanej je zrejme, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany žalovanej boli žalobcovi doručené dňa 23.04.2012. Žaloba bola doručená súdu dňa 27.09.2012. Žalobca podal žalobu predčasne, keď nárok na súde uplatnil pred uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať nároku na súde. Ak tak učiní skôr, ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje samostatný dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti.

Žalobca nesplnil dôkaznú povinnosť, cieľom ktorej je unesenie dôkazného bremena, ktorým rozumieme zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Na to aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaným, druhým predpokladom je

vznik škody alebo nemajetkovej umy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda pôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu, a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. I keď zákon explicitne nedefinuje pojem „nesprávny úradný postup“, vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Z ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodnutie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

V exekučnom konaní, v ktorom malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup spočívajúci v existencii zbytočných prietahov v konaní. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je kompetentný preskúmať Ústavný súd. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je účinné od 01.01.2013, avšak i keď žaloba bola vo veci podaná v r. 2012 a k nesprávnemu úradnému postupu v exekučnom konaní malo dôjsť v roku 2010, predmetné ustanovenie dopĺňa a vykladá ustanovenie § 9 ods. 1 predmetného zákona, preto je možné naň poukázať aj v tomto konaní.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že nemožno všeobecne rozhodnutie súdu po zákonom stanovenej lehote posudzovať bez ďalšieho ako nesprávny úradný postup súdu. Osobitne v exekučných konaniach pri posudzovaní návrhov na vykonanie exekúcie na podklade exekučných titulov rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc sa javí 15-dňová lehota na vydanie poverenia výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie. Zo samotnej dikcie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného v čase podania žiadosti súdnym exekútorom na vydanie poverenia (v znení účinnom v období od 01.06.2010 do 31.05.2011) lehota 15 dní neplatila, ak exekučným titulom bol rozsudok rozhodcovského súdu, ako v danom prípade.

V tomto smere rozsiahla rozhodovacia prax Ústavného súdu SR ustálila, že pri rozhodovaní, či vo veci došlo k prietahom v konaní sa zohľadňujú tri kritéria, ktorými sú: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd v konaní postupoval. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 Ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa aj v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy.

Poukazujúc na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. IV.ÚS606/2012 zo dňa 14.12.2012 súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že o namietaných prietahoch v konaní sa nevedlo konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, nevedlo sa disciplinárne konanie, nebolo vydané právoplatné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva. Súd v konaní o uplatnenom nároku na náhradu škody nesprávnym úradným postupom nie je oprávnený posudzovať nesprávny úradný postup súdu spočívajúci v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote.

Za nesprávny úradný postup nemožno v žiadnom prípade považovať preskúmvanie exekučného titulu, v danom prípade rozhodcovského rozsudku, ktoré viedlo exekučný súd k zamietnutiu žiadosti súdneho

exekútora na vydanie poverenia. V zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného v čase podania žiadosti o udelenie poverenia má súd povinnosť ex offo preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky, rozhodcovského súdu vydaného bez účasti spotrebiteľa, preskúmať či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy.

Nakoľko exekučný súd pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zistil, že exekučný titul vo forme rozhodcovského rozsudku predloženého žalobcom ako oprávneným bol vydaný v rozpore so zákonom, dospel k správne mu záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre udelenie poverenia a žiadosť exekútora zamietol.

Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je okrem iného nevyhnutné, aby nezákonnosť rozhodnutia bola konštatovaná príslušným orgánom. Z exekučného spisu vyplýva, že toto konštatované nebolo. Voči uzneseniu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia zo strany žalobcu - ako oprávneného ani nebolo podané odvolanie.

Podmienkami priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody: existencia nesprávneho úradného postupu, škoda, príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou.

Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní nepreukázal. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, ktorým rozumieme zodpovednosť žalobcu za výsledok konania, ani pri preukázaní vzniku škody.

Žalobca v konaní uplatňuje tzv. majetkovú škodu predstavujúcu náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej.

Žalobca nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o ich vynaložení a ich výške.

Rovnako ako pri nároku na náhradu majetkovej škody je žalobca povinný nielen tvrdiť, ale aj preukázať vznik nemajetkovej ujmy, resp. uviesť skutočnosti, na základe ktorých bude možné podľa zákonom určených kritérií posúdiť vznik ako aj rozsah ujmy.

Žalobca nepreukázal, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu jeho legitímnych očakávaní, že by došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvenčii povinného. Ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu.

Doba, ktorá v predmetnej veci uplynula od doručenia žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia exekučnému súdu až do doručenia uznesenia exekučného súdu o zamietnutí žiadosti exekútora nemohla negatívne zasiahnuť žalobcu, ani vyvolať riziko ohrozujúce konečné vymożenie pohľadávky, keďže exekučným titulom v danej exekučnej veci bol rozsudok rozhodcovského súdu v spotrebiteľskej veci, pričom v iných exekučných konaniach žalobcu ako oprávneného bola už skôr spochybnená právomoc rozhodcovského súdu určeného žalobcom na vydanie rozhodcovských rozsudkov z úverových zmlúv nim poskytovaných vo vzťahu k spotrebiteľom.

Prípadná nevyožiteľnosť pohľadávky nebola dôsledkom nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia exekučného súdu, ale nečinnosťou žalobcu, ktorý v pozícii veriteľa, na strane ktorého neexistovala zákonná prekážka na uplatnenie pohľadávky v občianskom súdnom konaní, keď už vedel vzhľadom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov, v zmysle ktorej rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom na základe neplatnej rozhodcovskej doložky nevytvára prekážku právoplatne rozhodnutej veci, si neuplatnil nárok v občianskom súdnom konaní. V exekučnej veci bol rozhodcovský rozsudok vydaný v roku 2010 a s poukazom na dátum uznesenia exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia mal žalobca v postavení veriteľa vytvorený dostatočný časový

priestor na včasné uplatnenie si predmetnej pohľadávky voči povinnému v občianskom súdnom konaní s vylúčením rizika nepriznania nároku uplatneného v súlade s princípmi spotrebiteľského práva pre vznesenú námietku premĺčania, prípadne inú hmotnoprávnu námietku majúcu za následok nemožnosť priznania dôvodne uplatneného nároku súdnym rozhodnutím.

Žalobca nepreukázal ani výšku uplatnenej náhrady škody, majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Nie je dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy vo výške na základe aplikácie nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky o priznaní finančného zadošťačinenia za konštatované zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Žalobca nepreukázal základ nároku - vznik škody.

Napokon žaloba nepreukázala ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, keď nepreukázala existenciu atribútov: nesprávny úradný postup a vznik škody.

Z dôvodu nepreukázania základných zákonných podmienok pre priznanie nároku za náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom (nesprávny úradný postup, škoda a príčinná súvislosť) žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. Konštatoval, že žalovaná si náhradu trov konania uplatnila, avšak ich nevyčíslila a z obsahu spisu nevyplýva, že by jej nejaké trovy vznikli. Preto vyslovil, že žalovanej nepriznáva právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že postupom súdu prvého stupňa sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd prvého stupňa bol jednoznačne viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom prijatím zákona č. 412/2012 z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Svojím rozhodnutím súd prvého stupňa de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity. Súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarcu vytvoril legitímnu sféru tolerancie právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len exekučného súdu. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno zakladať meritórne rozhodnutie. Svojimi úvahami súd neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe. Nie je zrejme, aký môže mať dopad na výsledok konania skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom nesúvisia.

Žalobca v odvolaní ďalej namietal, že ako dôkaz vzniku škody predložil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku. Súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, z ktorého jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom

vyvalované v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Pokiaľ ide o tom, že žalobca predložil znalecký posudok až po roku a pol od podania žaloby na súde, žalobca dáva do pozornosti samotný znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že žalobca zadal vypracovanie znaleckého posudku dňa 1. marca 2013. Vypracovanie znaleckého posudku je tak dôkladné a zložitú, a to aj s ohľadom na množstvo spracovaných podkladov a jeho vypracovanie trvalo viac ako rok. V konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. V konaní bolo potrebné rozhodnúť v súlade so žalobným petítom, prinajmenšom navrhovaným medzitimným rozsudkom. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu žalobcu osobitne rozhodnúť.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s. p.), preskúmal rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 06.05.2015 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania odvolací súd nezistil, aby prvostupňový súd konal a rozhodol nesprávne. Odvolací súd sa s výnimkou konštatovania súdu prvého stupňa, že v danej veci sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 394,62 Eur, keďže ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.132,- Eur, pričom však tento nedostatok nemá vplyv na správnosť napadnutého rozsudku, stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom (čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012).

Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu (§ 4 ods. 1 písm. a) zákona 514/2003 Z.z.).

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní

alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 9 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z.).

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z.).

Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11 (§ 15 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z.).

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde (§ 16 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z.).

Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 17 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z.).

V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z.).

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zákona 514/2003 Z.z.).

Právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia (§ 19 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z.).

Exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, t.j. do 31.05.2011).

Súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila (§ 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku).

Podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených (§ 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku).

Tento zákon sa vzťahuje aj na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (§ 243 ods. 1 zákona 233/1995 Exekučného poriadku).

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd konštatuje, že s účinnosťou od 01.01.2013 bolo ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zmenené č. 514/2003 Z. z. zmenené. Zmena právnej úpravy bola realizovaná zákonom č. 412/2012 Z. z., pričom tento zákon prechodné ustanovenia neobsahoval. Nakoľko ide o ustanovenie s procesnoprávnym aspektom, nároky uplatnené žalobcom bolo potrebné posúdiť v zmysle aktuálnej právnej úpravy, aj keď v čase, keď boli žalobné návrhy podané, zákon č. 514/2003 Z. z. túto úpravu neobsahoval.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatuje, že správne právne posúdeniu veci zodpovedá aj správne rozhodnutie.

Súd prvého stupňa predovšetkým správne zistil, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany žalovanej boli žalobcovi doručené dňa 23.04.2012. Žaloba bola doručená súdu dňa 27.09.2012.

Z uvedeného vyplýva, že žalobca podal žalobu predčasne, keď nárok na súde uplatnil pred uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku.

Keďže žalobca uplatnil na súde nárok pred uplynutím zákonom stanovenej 6-mesačnej lehoty na uspokojenie nároku príslušným orgánom, resp. oznámenia orgánu, že nárok neuspokojí, je možné konštatovať, že ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje samostatný dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti.

Súd prvého stupňa ďalej správne konštatoval, že žalobca nesplnil ani dôkaznú povinnosť, cieľom ktorej bolo preukázanie oprávnenosti jeho nároku.

V exekučnej veci vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 3Er/789/2010 nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, kedy by prieťahy v konaní boli konštatované. Podľa ust. § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) je súd povinný preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Iba ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, pritom táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul, ktorým je notárska zápisnica alebo rozhodnutie rozhodcovských súdov. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti správne konštatoval, že zo samotnej dikcie ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného v čase podania žiadosti súdnym exekútorom na vydanie poverenia (v znení účinnom v období od 01.06.2010 do 31.05.2011) lehota 15 dní neplatila, ak exekučným titulom bol rozsudok rozhodcovského súdu, ako v danom prípade.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2011, podľa ktorého pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takomto prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, exekučný súd nie je viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

Vzhľadom na uvedené je dôležité uviesť, že ak vznikne neodstrániteľný nedostatok v procesných podmienkach alebo odstrániteľný nedostatok, ktorý aj po úkonoch exekútora, prípadne exekučného súdu zostal neodstránený, príslušný súd (§ 45 Exekučného poriadku) žiadosť o vydanie poverenia zamietne a nadväzne na to zastaví exekučné konanie. Ako bolo vyššie uvedené, 15-dňová lehota na vyporiadanie sa súdu so žiadosťou súdneho exekútora o udelenie poverenia neplatí v exekučných konaniach, v ktorých

exekučným titulom je okrem iných rozhodcovský rozsudok. Dôvodom ustanovenia tejto výnimky, ktorá bola do zákona zavedená s účinnosťou od 01.06.2010 a vzťahuje sa i na exekučné konania začaté pred účinnosťou zákona č. 144/2010 Z. z., je potreba preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie preskúmaním písomností, ktoré nie sú prílohou návrhu na vykonanie exekúcie (napr. zmluva zakladajúca hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a povinným, rozhodcovská zmluva alebo doložka).

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje správny záver prvostupňového súdu v tom smere, že vo veci, ktorá je predmetom tejto žaloby, dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti o vydanie poverenia do vydania rozhodnutia, ktorým bola žiadosť zamietnutá, nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. 15 dňová lehota podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku neplatí pre prípad zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia.

Prvostupňový súd zároveň správne konštatoval, že žalobca nepreukázal ani ďalší predpoklad zodpovednosti za škodu, a to vznik škody a nemajetkovej ujmy. Žalobca nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky, v súvislosti s čím súd prvého stupňa správne konštatoval, že nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o ich vynaložení a ich výške.

Rovnako ako pri nároku na náhradu majetkovej škody je žalobca povinný nielen tvrdiť, ale aj preukázať vznik nemajetkovej ujmy, resp. uviesť skutočnosti, na základe ktorých bude možné podľa zákonom určených kritérií posúdiť vznik ako aj rozsah ujmy.

Žalobca nepreukázal ani výšku uplatnenej náhrady škody, majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Nie je dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy vo výške na základe aplikácie nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky o priznaní finančného zadosťučinenia za konštatované zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

K odvolacej námietke žalobcu, že ako dôkaz vzniku škody predložil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave a uvedeným posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku a súd prvého stupňa nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, z ktorého jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky, odvolací súd konštatuje, že nakoľko nebol splnený zákonný predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorá mala žalobcovi vzniknúť, nebol daný dôvod zaoberať ani otázkami výšky priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobca domáhal, a z toho dôvodu aj znaleckým posudkom.

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu, že súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku nerozhodol o jeho návrhu na prerušenie konania, odvolací súd konštatuje, že návrh na prerušenie konania v danom prípade nebol podaný.

Odvolací súd sa z uvedených dôvodov preto stotožňuje so súdom prvého stupňa, ktorý správne vyhodnotil, že žalobca nepreukázal existenciu zákonných podmienok na priznanie mu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy.

Na základe uvedeného preto odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, a preto bolo postupom podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku potvrdené.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, tento nepodal návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu náhrada trov konania nemohla byť priznaná. Preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko nebol podaný zo strany žiadneho účastníka konania návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.